

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

STUDIE A KRATKÉ CLANKY

PŘEHLED VÝZKUMŮ 46

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

08251\00

9395458

BRNO 2005

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Rudolf Procházka,
Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

Copyright © 2005 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Gloria Rosice

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>
Instructions to authors on internet pages

velmi rozšířené použití dřeva na stavbách vrcholného a pozdního středověku v Litovli. Sledovány byly též záměrné úpravy komunikace v podobě dvou kvalitních kamenných dlažeb ze 14. století v hloubce 1,3 a 2,1 m, jakož i dřevěného haťování v hloubce 2,6 m pod povrchem v podobě dřevěného roštu (2. pol. 13. století) a oblázkových štětů, známých již z archeologického výzkumu z roku 2003 (Šlězár – Faltýnek 2004, 206).

Před č. p. 664 pak výkop teplovodu v hloubce 0,55 m pod vozovkou odkryl korunu kamenného základového zdíva z pozdního středověku o délce 7,35 m. Zdivo sahalo do hloubky 1,2 m, aniž by se dosáhlo jeho základové spáry. Po prostorové identifikaci lze konstatovat, že s největší pravděpodobností byla narušena konstrukce středověké Uničovské brány.

Lze uzavřít, že stratigrafická pozorování i funkční interpretace terénních situací na náměstí i Masarykově ulici rámcově odpovídají zjištěním učiněným v průběhu archeologického výzkumu během II. etapy výstavby kanalizace v Litovli (viz Šlězár – Faltýnek 2004).

Karel Faltýnek, Pavel Šlězár, NPÚ, ú. o. p. Olomouc

Literatura

- Kočár, P. – Kočárová, R. 2004: Litovel. Nálezová zpráva o archeobotanickém výzkumu. ZIP, o.p.s., Plzeň. Nálezová zpráva uložená v archivu NPÚ Ol pod č. D-651.
Šlězár, P. – Faltýnek, K. 2004: Litovel (okr. Olomouc). Centrum města. In: Přehled výzkumů 45, Brno, 204–207.

Resumé

Litovel (Bez. Olomouc). Komenského Str. Kon. N. 687, Parzelle Nr. 33. Mittelalter. Stadt. Rettungsgrabung.

Litovel. Přemysla Otakara Platz, Masarykova Str. Mittelalter. Stadt. Rettungsgrabung.

LITOVEL (okr. Olomouc)

Nám. Přemysla Otakara č. p. 778, 779, parc. č. 143, 159. Vrcholný středověk. Město. Záchraný výzkum.

Souřadnice: X=-1108306.00, Y=-558615.31; X=-1108296.38, Y=-558641.00; X=-1108277.55, Y=-558632.35

Během hloubení kanalizační přípojky ve dvoře budovy radnice č. p. 778 a 779 na západní straně nám. Přemysla Otakara byla zkoumána výkopová linie o celkové délce cca 40 m, šířce výkopu 0,6 m a hloubce 2–2,5 m. Nikde nebylo dosaženo intaktního geologického podloží. Od hloubky 0,5 m začínaly pozdně středověké vrstvy a od úrovně 1–1,2 m pod současným povrchem se objevovala pro Litovel typická souvrství tmavě zbarvených organogenních uloženin 13.–14. století. Četné zastoupení zlomků dřev, místně dosahujících až 40 % uloženiny, indikuje významný podíl dřevěných konstrukcí na středověké parcele.

Tento předpoklad potvrdila dokumentace kanálové šachty o rozměrech 2 × 1,5 m a hloubce 2,35 m, která porušila dvě nad sebou umístěné dřevěné stavby ze 13.–14. století, zachycené na ploše cca 1,7 × 1,5 m. Celkové rozměry konstrukcí jsou neznámé. Stavby pravděpodobně hospodářského charakteru souvisely s hospodářským provozem zadní části městiště. Z první stavby se v hloubce 2,3 m dochovaly zbytky dřevěné

podlahy s prkny orientovanými ve směru SSV-JJZ a dřevěnými kůly. V rozmezí hloubky 1,55–2 m se nacházela destrukce druhé stavby v podobě horizontálně umístěných fošen a svisle i šikmo uložených trámů.

Karel Faltýnek, Hana Dehnerová, Pavel Šlězár, NPÚ, ú. o. p. Olomouc

Resumé

Litovel (Bez. Olomouc). Přemysla Otakara Platz Kon. N. 778, 779. Parzelle Nr. 143, 159. Mittelalter. Stadt. Rettungsgrabung.

LIPNÍK NAD BEČVOU (k. ú. Loučka, okr. Přerov)

„Prostřední“. Novověk. Sídliště? Záchraný výzkum.

Při výstavbě dalšího úseku dálnice D47 z Lipníku nad Bečvou do Ostravy byla prozkoumána lokalita Loučka 3 „Prostřední“, na které byly v některých objektech objeveny zlomky keramiky patřící do období novověku (viz kap. Neolit).

Arkadiusz Tajer, AC Olomouc

Resumé

Lipník nad Bečvou (Kat. Loučka, Bez. Přerov). „Prostřední“. Neuzeit. Rettungsgrabung.

LOMNICE (k. ú. Brusná, okr. Blansko)

„Lhotky“. Středověk (13. století). Sídliště. Záchraný výzkum.

V průběhu měsíce září roku 2004 byl proveden záchraný archeologický výzkum při realizaci projektu „VTL plynovod 150/40 Lomnice – Tišnov“ v trati „Lhotky“ v katastrálním území Brusné, místní části Lomnice. Polní trať „Lhotky“ se nachází na mírném jižním svahu cca 0,5 km východně od středu Brusné, mezi silnicí III/3773 Lomnice – Tišnov a příjezdovou komunikací do osady. Archeologické objekty byly zachyceny v jejím jižním úseku, na hraně potoční nivy Brusné, pravého přítoku říčky Besének, v nadmořské výšce 389 m. Přesná poloha lokality je na ZM ČR 1 : 10 000, listu 24-14-22, určena bodem o souřadnicích 76:300 mm od západní: jižní sekční čáry.

Ve výkopu pro bezpečnostní elektrickou diodu se podařilo prozkoumat 2 zahloubené sídlištní objekty. Jednalo se o mělkou jámu protáhle oválného půdorysu se zbytky kamenné destrukce ve výplni a na ni navazující kůlovou jámu. Časové zařazení dosud neznámé lokality je možné na základě celkem 81 zlomků keramických nádob, pocházejících z prvně zmíněného objektu. V souboru výrazně převažuje keramika hradištní tradice (70 kusů, 86,4 %), reprezentovaná zlomky hrnců vyrobených z materiálu s příměsí tuhy a zdobených jak horizontálními rýhami či žlábkami a vlnicemi, tak i radělkem. V mnohem menší míře se vyskytuje tenkostěnnější hrncina s příměsí hrubé slidy (11 kusů, 13,6 %), jejíž tvarové i technologické kořeny jsou hledány v okruhu jihoněmecké keramiky, nejbližší pak v dolnorakouské produkci (Procházka 1991). Celek je jednoznačným představitelem tzv. pozdně hradištní keramiky, přechodného horizontu od přelomu 12. a 13. století až do bližší neurčitelné hranice ve 2. polovině 13. století (Procházka 1984; Unger 1984, 289–292), kdy současně existují dva kvalitativně odlišné způsoby přípravy keramické hmoty. Jak ukazuje podrobná chronologie brněnské středověké